АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН XXIX ОЙ МАНДАХА БОЛТОГОЙ!

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 223(5115)
Четверг
Ноябриин
7
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Манай Эхэ ороной арадуудай хани барисаанай, зол жаргалай ба алдар солын бата найдамтай түшэг тулгуури болохо хүсэн түгэс Советскэ Союз мандаха болтогой! Агуухэ Советскэ арад мандаха болтогой!

(ВКП(б)-гэй ЦК-гэй уряалнуудһаа)

Агуухэ Октябриин 29-дэхи ой

най орондо 1917 ондо болоһон ябрьска Социалистическэ революци болбол Россиин хүдэлмэрин ба үгытэй таряашан ангида г түрые олгожо, хүн түрэлтэ түүхэдэ үзэдөөгүй гайхамшагта ехэ хуудаһые нээһэн юм. Окска революциин илаһанай р шэнэ, советскэ гүрэн бии он байна. Энэ үеһөө эхилжэ дүүдэй юрон хадаа шэнэ за—большевигүүдэй партиин заагэһэн, Ленин-Сталинай заажа н түүхэтэ замаар хүгжөө.

оветскэ Союзай арадууд тэмсэ ба илалтын түүхэтэ 29 жэл нэрэтэй түрэтэйгөөр ябажа ерээ. рһэн 29 жэл хадаа урдань дөөгүй абарга ехэ түйлалтануу манай Эсэгэ орон болохо СР-тэ асарһан байна. Манай болбол өөһэдынгөө хүдэлмэри-таряашанай гүрэниие байгуулаа гадна, тэрэниие зүһэн бу дайсадһаа хамгаалжа шадаад д мэтэ бата бэхеэр бүхэжүүл байха юм.

үнөөдэр советскэ ороной олоион арад большевистскэ пар олон жэлдэ ябуулһан тэмсэ гэрэлтэмэ һайхан үрэнүүдые ехэ баясхалантайгаар тэмдэг байна. Манай арад хадаа мунистическэ партиин, арадуу агуухэ вождь нүхэр Сталинай мэргэн хүтэлбэри доро ябажа, инска гурбан табанжэлнүүдые үүлээ. Тэрэнэй ашаар советскэ най агуухэ индустриальна систическэ держава болоһон а. Таряашадай үй түмэн жэжэ ажахынуудай орондо механиваннэ томо социалистическэ ынүүд—колхозууд, совхозууд МТС-үүд байгуулагдаа. Манай до түрүү культура мандан жэбэ. Советскэ ороной арадууд аа түрүү хүн түрэлтэнэй манаран болоо. Тэрэнэй түрүү й, тэрэнэй гайхамшагта духовно эн, тэрэнэй алдар солонь, тэрэ гэгээн һаруул ухаанинь дэл арадуудаар мэдэрэгдэнхэй.

Социализмын илаһан Советскэ н болбол дэлхэй дээрэхи эгээл о ба гүн ехэ хүсэтэй орон мүн. най гүрэнэй, тэрэнэй арадуудай, игаяа агуухэ ород арадай баа хүсэниинь Эхэ ороноо хамгаал агуухэ дайнай үедэ бүри эли сор харагдаа. Немецко-фашист булимтарагшадтай хэһэн дайн аа манай советскэ байгуулал а хатуу шачга шалгалта болонинь мэдээжэ. 1941—45 онуу дайн гээшэ манай Эхэ ороной хэдэ үзэгдэһэн али бүхы дайдһаа эгээл шэрүүн ба хүндэ н байһан юм. Советскэ ниитын гүрэнэй байгуулалта болбол энэ уу бэрхэ шалгалтые габьяатай р дабажа гараад, өөрынгөө хүшадабари ба бата бэхиие харуулба. Үнгэрһэн дайнда манай илаһан гайхамшагта илалта ха большевистскэ партиин, маркс-ленинизмын сурталнуудай гдашагүйе баталан харуулаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн илаад, бидэнэр амгалан тайбан й социалистическэ байгуулал а ороод байнабди. Советскэ гү болбол дайсанай һандарган дхэһэн фабриканууд ба заводые, колхозууд ба совхозуу е, гэр байранууд ба һургуулинуудые, соел культурын газарнууд ба больницануудые түргэнөөр ба дүүрэнээр һэргээн бодхоохо тээшэ мүнөө үедэ бүхы орлодолго хүсэеэ гаргажа байна. Дайнай удаадахи табанжэлэй турша дотор бидэнэр арадайнгаа ажахын хүгжэлтын дайнай урдахи хэмжээе гансахан һэргээн бодхоохо тэды бэшэ, харин нилээд ехээр үлүүбшэлхэ ба ажалшан олониитын ажабайдалай хэмжээень айхабтар ехээр дээшэлүүлхэ ябадал хангаха еһотой байнабди.

Агуухэ Сталинска шэнэ табанжэл болбол манай арадай дайшалхы программа мүн. Энэ программые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө советскэ хүнүүд шэн зоригтойгоор тэмсэнэд. Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэл хадаа манай социалистическэ орондо шэнэ шэнэ амжалтануудые асарба. Манай Бурят-Монгол республикын саашанхи хүгжэлтын табанжэлэй түсэб һаяхан баталагдаа. Тус түсэб хадаа республикымнай улам ехээр хүгжэхэ байһаниие харуулна. Героическа советскэ арад, тэрэнэй тоодо манай республикын ажалшад Сталинска шэнэ табанжэлые үлүүлэн дүүргэжэ, өөрынгөө Эхэ ороной хүсэн түгэс хүгжэлтые хангаха байһандань ямаршье һэжэг маргаан байхагүй.

Советскэ Союзай сэсэмэргэн гадаадын политика болбол манай ороной алдар соло ба хүндэтэ ехэ нэрыень бүхы дэлхэй дээрэ улам улам хүсэтэйгөөр үргэнэ. СССР—амгалан тайбан ба арадуудай эб найрамдалай хүсэтэ түшэг тулгуури мүн. Манай орон хадаа дайн сэрэгэй хойшолонгуудые усадхаха, фашизмые уг үндэһөөрынь үгы хэхэ, амгалан тайбан байдал ба демократиие бэхижүүлхэ, фашизмын хорото муухай дарлалтаһаа сүлөөлэгдөөд, гүрэн түрынгөө байгуулалтые демократическа үндэһэ һуури дээрэ зохеон байгуулжа байгаа гүрэнүүдтэ туһалха гэһэн гайхамшагта политикые ябуулжа, бүхы дэлхэйн хэмжээн дээрэ сүлөөтэ ба үнэн сэхэ еһоной түлөө түүхэтэ тэмсэлые ябуулжа, дайн сэрэг һүжэрөөхые хүсэгшэ реакциин хүсэнүүдые эрид шуудаар элирүүлэн гаргажа байна.

Манай ороной нэрэ хүндэнь дэлхэйн түрүү хүн түрэлтэнэй дунда хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү ехээр ургажа байна. Оронойнай хүсэ шадалые, тэрэнэй гайхамшагта түрүү үүргые дэлхэйн прогрессивнэ хүн түрэлтэн һайтар мэдэжэ ба манай правительствын гайхамшагта мэргэн политикые дэмжэжэ байдагынь бултанда эли.

Советскэ арад хадаа өөрынгөө инаг парти, агуухэ Сталинай хүтэлбэри доро Октябрьска Социалистическэ революциин 29-дэхи ойе политическэ ба ажалай угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Манай арад болбол Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн нангин зорилгоор дүүрэн байна. Ленинэй туг доро, Сталинай ударидалгаар ябажа, Советскэ Эхэ оронойнгоо шэнээр сэсэглэн һалбаралта тээшэ, манай орондо коммунизмын түгэс илалта тээшэ урагшаа дабшая!

Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин 29-дэхи ой мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Генералиссимус И. В. СТАЛИН.

Хоца НАМСАРАЕВ

Ашата наран—аба Сталин

Хорин юһэдүгөөр
  Октябрь мандабаш,
Хурса алтан
  Гэрэлээр бадарбаш.
Энэ үдэр
  Эгүүрдын дурасхаал,
Энхэ жаргалай
  Мүнхэ жагсаал,
Улаан тугуудаар
  Ошотон долгилбош,
Уряа лозунгоор
  Зэдэлэн ханхинабаш,
Түрын һайхан
  Түүхэ түгэлдэр,
Туг түмэн
  Бидэнэй баяр,

Табан жэлэй
  Түсэб гэһэн,
Табин оной
  Илалта гэһэн,
Үнэтэй дорюун
  Үгэеэ баталнал,
Үнэн шэрүүн
  Хүсэеэ харуулнал.
Бүхэ дэлхэйн
  Ажалшан арадай
Бүгэдэ хамтын
  Тэмсэл далай,
Хэтэ мүнхын
  Жаргалай тулда,
Хэзээ бүхэнэй
  Илалтын тулда,

Октябриин замаар
  Урагшаа дабшабаш,
Огторгой газар
  Дорьбоон долгилбош.
Агуу ехэ
  Эсэгэ Ленинэй,
Ашата Наран
  Аба Сталинай.
Эрдэм һургаал
  Элитэ бадарак
Эльгэ зүрхэнэй
  Этигэл болон
Хүн түрэлтэнэй
  Хүсэлые ханганал,
Хүрһэтэ дэлхэйдэ
  Жаргал асарнал.

Даши-Доцлок БУДАЖАПОВ

Коммунизм тээшэ

Туг түмэн арадай
Түрмэ байһан Россиин
Хархис хэрзэгы хаанай
Хатуу шэрүүн хуулиие
Тэмсэлэй галаар шатааһан
Түүхэтэ агуу Октябрь!
Бүхы ажалшан арадые
Буугынь барюулан бодхоожо,
Гайхамшагта ехэ революциин
Габьяата тугые үргүүлжэ
Жаргалынь гартань барюулһан
Жабхаланта агуу Октябрь!

Түбшэн эбтэ байдалые
Түби дээрэ тодоруулһан,
Түрүү үзэл сурталые
Түүхэтэ хэрэгээр толоруулһан,
Революциин алтан гуламта —
Россиин агуу Октябрь!
Мүшэтэ гэгээн заяае,
Мүнхэ эрхэ сүлөөе,
Большевик хатуу зоригые,
Баатар хүсэ шадалые,
Арад зондом хайралһан
Агуу багша Сталин!

Ашата Ленин багшадаа
Амалһан арадай тангаригаар
Ажал тэмсэл хоерой
Алдар суугаар оршонош,
Илалтын нангин һүлдэтэ
Элшэтэ агуу Октябрь!
Аба Совет оронойм
Ахадүүнэр арад зон
Дүрбэдэхи табан жэлэй
Дүлэтэ ажалай амжалтаар
Холодоо мүнхэ һайхан
Коммунизм тээшэ дабхина!

Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXIX ойдо зорюулһан баярай заседани

эгэлдэр, ноябриин 6-да, гүрэй Ленинэй орденто Бурят-Монголой хүгжэмтэ-драмын театр Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXIX ойдо зорюулагдан ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй ба ВКП(б)-гэй горкомой баярай заседани болобо. заседанида городой ажаүйлэдбэриин предприятинуудай түрүү стахановецууд, наука ба искусствын, мүн сэрэгэй частьнуудай түлөөлэгшэд олоороо байлсаба.

Баярай заседани дээрэ «Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXIX жэлэй ой тухай» элидхэл ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Д. Цыремпилон хэһэн байна.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ ажал хүдэлмэриин амжалтанууд

(Манай корреспондентнүүдһээ телеграфаар ба телефоноор абтаба)

Республикын ажалшад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 29-дэхи ойе ажал хүдэлмэри дээрээ амжалта түйлан угтахын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон байна. Энэ мүрысөөндэ түрүүшүүл эрхимээр хүдэлмэрилөө.

* * *

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ Агуухэ һайндэрые гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргэжэ угтаба. Тэндэхи зарим колхозууд түсэбһөө гадуур гүрэндэ таряа тушаагаа. Михайловска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Попов)—144 центнер таряа түсэбһөө гадуур, Хамниин сельсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренжапов)—30 центнер, Калининай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Бутин)—166 центнер, «Большевик» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бакшеев)—30 центнер таряа түсэбһөө гадуур тушаагаа. Тэрээнһээ гадна дурсагдагша Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 900 центнер үрһэ хаагаа.

* * *

КЯХТЫН АЙМАГ тэрэшэлэн гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргэбэ.

* * *

УЛАН-УДЫН МЯХАНАЙ КОМБИНАТ октябриингаа түсэбые 106 процент дүүргэбэ. Комбинадай консервнэ завод октябрь һарынгаа түсэбые 203 процент ба колбасна цех түсэбөө 110 процент дүүргэжэ, ехэхэн амжалтануудые түйлабад. Мүн комбинадай комсомолка Балаганская гэгшын комсомольско-залуушуулай бригада Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо ажалайнгаа бүтээсые 400—500 процент хүргэбэ.

* * *

УЛАН-УДЫН МЕЛЬКОМБИНАДАЙ КРУПОЗАВОД Агуухэ Октябриин 29-дэхи ойн хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад тонно продукци гаргажа, октябриингаа түсэбые 188 процент дүүргэбэ.

* * *

«КООПЕРАТОР - КОМСОМОЛЕЦ» ГЭЖЭ ПРОМАРТЕЛИИН ОЕДОЛОЙ ЦЕХ (начальнигынь нүхэр Иванов) һарынгаа түсэбые 200 процент дүүргэжэ һайндэрые угтаба.

* * *

УЛАН-УДЫН ПАРОВОЗО-БУТЭЭЛГЫН ЗАВОД октябриингаа түсэбые дүүргэбэ. Заводой тендерно-механическа, кузнечнэ, булад ба шэрэм шудхалгын болон бусад цехүүд һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ һайндэрые тэмдэглээ.

* * *

ДУБИНИНСКЫН ЗАГАҺАНАЙ ЗАВОД загаһашадай коллективүүдэй мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, октябрь соо загаһа бариха түсэбөө 193 процент дүүргэбэ.

* * *

УСТЬ-БАРГАЖАНАЙ ЗАГАҺА-БАРИЛГЫН МОТОРНО СТАНЦИ түсэбһөө гадуур 150 центнер загаһа барижа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

* * *

ЭРИЙСКЭ МЕХЛЕСОПУНКТ (начальнигынь нүхэр Андрусенко) мүрысөөндэ түрүүлжэ, октябрь соо 31 мянган кубометр модо шэрэхэ түсэбэйнгөө оронд 37.600 кубометр шэрэжэ, һайндэрые угтаба.

* * *

ХАНДАГАТАЙН МЕХЛЕСОПУНКТ, ШУЛУУТАЙН ЛЕСПРОМХОЗ модо бэлэдхэхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэбэ.

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — Бүхэсоюзна Коммунистическэ большевигүүдэй парти, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

XXIX ой

Бурят-Монголой шэнэ һалбаралтын түлөө

★

С. М ИВАНОВ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ

★ ★

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин ба арадуудай агуу ехэ вождь нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро манай ороной ажалшад сталинска гурбан табанжэлнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, орон соогоо социалистическэ общественэ байгуулһан байна. Тиин СССР хадаа социализмһаа коммунизмда шэлжэн орохын замда гараа бэлэй.

Айхабтар ехэнүүд амжалтануудтамнай хоро шараа бусалһан хорото муухай фашистнууд манай ороной ажалшадые боголл болгохо ба зөөри баялигымнай үбэршэлхэ зорилготойгоор добтолон манда ороходонь, советскэ баатар арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнда нэгэ хүндэ адляар жагсаһан байна. Хүн түрэлтэнэй түүхэ соо үзэгдөөгүй энэ айхабтар хатуу шэрүүн дайнда Советскэ Союзай арадууд илажа гараа. Дайнай урда тээхи гурбан табанжэл соо ороноо хүндэ индустритэй, түрүү хүдөө ажахытай болгоһоной ашаар энэ илалта түйлаглаа. Советскэ засагай оршожо байгаа жэлнүүдтэ манай ороной ажалшад социалистическэ мэдэрэлээр, коммунистическэ сурталаар хүмүүжүүлэгдэһэнэй ашаар, тэдэнэрэй дайшалхы болон ажалай угаа ехэ габьяануудые дайнай үедэ гаргаһанай ашаар энэ илалта түйлаглаа. Большевистскэ парти ба советскэ правительствын, арадуудай инаг багша нүхэр Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэриин ашаар энэ илалта түйлаглаа. Мүнөө, дайнай һүүлээр Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 29-дэхи жэлдэ советскэ арад болбол энхэ амгалан ажабайдалай ба зохеон байгуулалтын зам дээрэ дахин орожо, арадай ажахые һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын хойноһоо унаһан малгайгаа абангүй хүдэлмэрилжэ байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай илалтаар дүүрэхэтэй хамта, Бурят-Монгол АССР-эй арадууд Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамта амгалан сагай социалистическэ байгуулалтада ороо.

Манай бурят-монгол арадай хуби заяань Советскэ Союзай бүхы бусад арадуудай хуби заяатай таһаршагүй нягта барисаатай байна. Бурят-монгол арад болбол ленинско-сталинска национальна политикые бэелүүлһэнэй, агуу ехэ ород арадай түйлэй ехэ ба гайхамшагта туһаламжын ашаар өөрынгөө ажахы ба соел культура дээрэ үзэгдөө дуулдаагүй ехэ амжалтануудые түйлаа. Тэрэнэй ашаар урдань хаанта Россин хаяа заха байһан Бурят-Монгол болбол мүнөө түрүү ажаүйлэдбэритэй ба томо социалистическэ хүдөө ажахытай хүгжэнги республика болон ургаа.

1945 ондо гүрэнэй томо ажаүйлэдбэриин гол үндэһэн үйлэдбэриин фонднууд 1923 онойхидо орходоо (республикын тогтоогдоһон он) хэдэн зуугаад дахин ургаа. Республикын бүхы ажаүйлэдбэриин валова продукци 1940 ондо 1923 оной хэмжээһээ 70 дахин үлүү ехэ болоо.

Коллективизаци хэһэнэй эсэстэ хүдөө ажахыда үндэһэн хубилалтанууд болоһон байна. Жэжэ бутархай, гээгдэнги—нүүдэл ба ядуу—ажахынуудай орондо мүнөө үеын түрүү техникээр зэбсэгжүүлэгдэһэн томонууд социалистическэ ажахынууд бии болоо. 1940 ондо республикын колхозуудай полинууд дээрэ 2 мянгаһаа дээшэ тракторнууд, 600 шахуу комбайнууд ба бусад олон хүдөө ажахын машинанууд хүдэлжэ байгаа. Энэ үедэ тарилгын талмай 1923 онойхиһоо гурба дахин ехэ болоһон, ороһото культурануудай валова суглуулга—5 дахин ехэ болоһон байна.

Арадай ажабайдалай хэмжээ жэшээлэшэгүй ехээр ургаа, түхэл маягаараа национальна ба удхаараа социалистическэ культура болото дээрээ һалбаран мандаа. Табанжэлнүүдэй үедэ хэдэн мянгаад шэнэнүүд байрын гэрнүүд, хэдэн зуугаад һургуулинууд ба эмнэлгын газарнууд баригдаа; шэнэ городууд байгуулагдаа. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал гол түлэбтөө усадхагдаа. 1923 ондо байһан 329 эхин һургуулинууд ба 9 дунда һургуулинуудай орондо 1940 ондо республика дотор 523 һургуулинууд, тэдэнэй 120-нь долоон жэлэй ба дунда һургуулинууд, мэргэжэлтэдэй 11 дунда һуралсалай газарнууд ба 3 ВУЗ-ууд хүдэлмэрилжэ байгаа. 1940 ондо Москвада болоһон бурят-монгол искусствын декада халаа культурын ургалтые тодоор харуулһан байна.

Эдэ бүгэдэ хадаа ленинско-сталинска национальна политикые бэелүүлһэнэй ашаар, агуу ехэ ород арадай зүгһөө угаа ехэ туһаламжа үзүүлэгдэһэнэй эсэстэ түйлагдаа.

Һаяхан Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Совет болбол БМАССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие нэгэн дуугаар баталан абаба.

Социалистическэ Бурят-Монголой табанжэлэй түсэбые алдар солотойгоор бэелүүлхын тулада республикын бүхы ажалшадай, партийна ба партийнабэшэ большевигүүдэй үмэнэ ямарнууд гол зорилгонууд байнаб?

Малажалые ехээр хүгжөөхэ ябадалые хангаха

Манай республика болбол гол түлэб малажалтай республика мүн. Тиимэ дээрэһээ республикын табанжэлэй түсэб болбол тэрэнэй саашанхи ургалтада шухала анхарал табина.

«Малажалые алин болохоор хүгжөөхэ гээшэ дүрбэдэхи табанжэлдэ республикын хүдөө ажалай гол зорилгонь болоно гэжэ тоолохо. Бүхы түрэлэй адууһа малнуудай тоо толгойн ургалтын хурдан түргэн темпые, тэрэнэй ашаг шэмые ба ноошо арһа мэтые үгэлгые дээшэлүүлхые хангаха, тэрэнэй тулада малажалай үбһэ тэжээлэй базые үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ, адууһа малай һубайрха ба үхэхэ ябадалые усадхаха»—гэжэ бурят-монголой арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуули соо хэлэгдэнэ.

Колхозуудта адуу моридой тоо толгой 47 процент, эбэртэ бодо малай—56 процент, хони ба ямаадай тоо толгой—52 процент олон болохо ба гахайнуудай тоо толгой 1945 онтой жэшээдэбэл һураггүй олошорхо ёһотой. Эдэ зорилгонуудые дүүргэхын тула малажал эрхилхэ ябадалай культурые дээшэлүүлхэ, тэжээлэй баз байгуулха, түрүү малшадай дүй дүршэлые научна үндэһэ һуури дээрэ шэнжэлжэ хамталха ба хаа-хаанагүй үргэнөөр тарааха шухала.

Манай республика болбол хэдэхэн жэлэй саада тээ малажалай талаар түрүү республикануудай нэгэниинь байһан тулада бүхы Советскэ Союз соо суурхаһан юм. Мүнөө манай орон соохи малажалай түрүүшүүлэй дунда бурят-монголой малажалшадай нэрэ байхагүйнь ехэ лэ гэмшэлтэй.

Тиимэһээ түрүү эрхим малшад гэһэн нэрэ зэргээ һэргээнь дайшалан бусааха гээшэ манай республикын—һаалишан, адуушан, хонишон, малажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй алдар солын ба нангин хэрэг мүн.

Энэ хэрэгые бүтээжэ шадаха гүүбди гэбэл, хэрбээ һайн үүлтэртэй ба элбэг дэлбэг ашаг шэмэтэй малые үсхэхын түлөө тэмсэжэ, малай тоо толгойе ехээр олошоруулхын түлөө хүсэ шадалаа хайрлангүй ажаллаа һаа, бардам бүтээжэ шадахабди.

Һаяхан Закаменай аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд 1946—1947 оной малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын түлөө республиканска мүрысөөе эмхидхэе гэһэн уряалтайгаар Бурят-Монголой бүхы колхознигуудта хандаһан байна.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхозойхид болбол тохеолдожо магад бэрхэшээлнүүдые хараадаа абажа, һайн боломжолжо малай үбэлжэлгын түсэбые зохеоһон халаа, тэрээнээ дүүргэжэ шадахадань һэжэглэшэгүй байна.

Теэд үнэн сэхыень хэлэхэдэ, колхоз бүхэн Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздол адли тиимэ һайн показательнуудтай бэшэ. Манай республикын олоншог колхозуудай малажалда айхабтар ехэ дутуунууд байха юм.

Бидэнэр адуу малые үсхэхэ талаар табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар гүйсэдхэхын тулада хамагай түрүүн шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэл болохо—1946 он соо мал үсхэхэ гүрэнэй түсэбые тоо ба шанарайнь талаар аймаг бүхэндэ, колхоз бүхэндэ гүйсэдхэлые түйлаха уялгатайбди. Эгээл энэ болбол манай республиканска ба аймагуудтахи бүхы советскэ, малажалые эрхилхэ органуудай үдэр бүриинь хүдэлмэри, хамагһаа харюусалгатай зорилгонь мүн болохо байна.

Энэ зорилгые гүйсэдхэхын тулада юу хэхэ хэрэгтэйб гэхэдэ: нэгэдэхеэр,—үбэлэй үедэ шухала хэрэгтэй болохо тэжээл суглуулгые ямаршье һаатаалтагүйгөөр бэлэдхэжэ үргэлжэлүүлхэ, тиин энэнэй ашаар колхоз бүхэндэ үбһэ тэжээлые заахашье дутагдалтай бэшээр бэлэдхэхэ, үбһэ тэжээлые хулгайда ба үрилтэдэ оруулхагүйн түлөө нарийнаар сахиха, тэрэниие гамтайгаар ба зүбөөр гаргашалха; хоердохеор, малай үбэлжэхэ байрануудай барилга, заһабарилга ба дулаалалгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ, малай үбэлжэлгын газарнуудта тэжээлэй запасые байгуулха, малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ таарамжатай байдал бии болгохо; гурбадахяар,—малажалда хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудые түбөөр ажалда хубаарилан табиха ба адуу малайнгаа хойноһоо харууһалалгые эрид һайжаруулха.

Энээнһээ гадна малажалай хүгжэлтэ болбол энэ һалбари дээрэ социалистическэ мүрысөөе үргэн далайсатайгаар ябуулангүйгөөр түйлагдахагүй байнабшуу. Тиимэ тула данань манай республикын бүхы колхозууд Закаменай колхозой уряае хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаха ёһотой.

Бидэнэр 1946—1947 оной үбэл адуу малайнгаа тоо толгойе галсаханшье хороолтодо оруулхагүйһөө гадна, тэрэшэлэн малһаа үбэлэй ба хабарай сагта түл абалгые, малые ороондо оруулгые жэшээтэ һайнаар эмхидхэхэ уялгатайбди.

Гансашье толгой мал хороохогүйн, залуу малые һайнаар тэнжээхын, малые тобир тарган байлгахын ба тэрээнһээ һайн шанартай продукци абажа байхын түлөө тэмсэхэ гээшэ манай эгээл нангин уялгамнай болоно. Малаа жэл бүри улам олошоруулжа Бурят-Монголые социалистическэ ехэ хүгжэнги малажалтай республика болгохо гээшэ манай алдар солын хэрэг мүн болоно. Энэ хадаа гансаханшье манай нэрэ туры хэрэг бэшэ, харин социалистическэ Эхэ оронойнгоо урда манай уялгамнай болоно.

Үндэр бэян ургасын түлөө тэмсэхэ

Бүхы колхозууд ба совхозуудта зүб севооборотые бэелүүлжэ, газартаряалангай культурые нилээд дээшэлүүлжэ, манай республика болбол шэнэ табанжэл соо улам ехэ ороһото, техническэ ба илангаяа тэжээлэй культурануудые таридаг болохо. улам ехэ ургаса хураадаг болохо зэргэтэй.

«1950 ондо республикын колхозуудта гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 10 центнер ургаса хурааха түйлажа. 3 миллион 980 мянган центнер хэмжээнэй ороһото тарянай валова суглуулгые, гектар бүриһөө 105 центнер хартаабхын ургаса түйлажа, 1 миллион 470 мянган центнер хартаабхын валова суглуулгые, гектар бүриһөө 115 центнер ургаса хураажа, 575 мянган центнер овощиин валова суглуулгые хангаха. Сахарна свеклын, махоркын, пенько-волокногой, тоһото культурануудай, олон жэлэй ногоонуудай үрһэнүүдэй ба овощиин культурануудай ургасые дээшэлүүлгые ба валова суглуулгые ехэ болгохые түйлаха»—гэжэ манай республикын табанжэлэй түсэб тухай Хуулида заагдаһан байха юм.

Гадна, бүхы ороһото ба техническэ культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, тарялангай ба сабшалангай газарнуудые үтэгжүүлхэ ба уһалха ажалые һайжаруулха, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, газартаряалангай кадрнуудые бэлэдхэхэ талаар эли тодо зорилгонууд табанжэлэй түсэбөөр манай урда табигданхай байна.

Иимэ ехэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада хамагай түрүүн 1946 онойнгоо хүдөө ажахын жэлые амжалтатайгаар гүйсэдхэхын тулада шармайн оролдохо хэрэгтэй.

«Колхозуудта хүдөө ажалай Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» ба «Колхозуудай ниитын газарые үрилтэһөө сахижа хамгаалха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК-гаар 1939 ба 1946 онуудта гаргагдаһан тогтоолнууд болбол колхозно ниитын ажахые. колхозно газартаряалангые дээшэлүүлхэ сталинска программа мүн болоно. Эдэ тогтоолнуудай пункт бүхэниие нягтаар дүүргээд байбал, манай республикын ажалшад болбол элбэг дэлбэг тарया талхатай, шанга шадалтай боложо шадаха байна.

Газартаряалангай талаар мүнөө манай дүтын зорилго гэхэдэ, тарया сохилгые лары дүүргэжэ, колхоз бүхэн ерэхэ жэлэйнгээ тарилгын үрһэ хүсэдөөр хааха, хартаабхын үрһые түсэбэй ёһоор хааха саһа орожо эхилэмсээрнь, поли дээрэ саһа тогтоолгые эмхидхэхэ, тарянай газарые үтэгжүүлхэ хүдэлмэриие эрхилхэ ябадал болоно. Иимэ хойшолуулагдашагүй зорилгонууд бидэнэрэй үмэнэ байна.

Энээн дээрэһээ табанжэлэй түсэбые хэрэг дээрэнь гүйсэдхэхэ, арад зоной материальна ажаһуудалай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэг дулдыдана.

Ажаүйлэдбэриие улам хүгжөөхэ

Манай Бурят-Монгол республика болбол ажаүйлэдбэриин талаар угаа ехэ хүгжэлтэнүүдые түйлаһаничнь мэдээжэ. СССР-эй табанжэлэй түсэб тухай Хуулияар хараалагдаһанай ёһоор манай республикада байгаа союзна мэдэлэй предприятинууд шэнэ Сталинска табанжэл соо улам ехэ хүгжэлтэдэ хүрэхэ. Паровозо-бүтээлгын завод, шэлэй завод, мяханай комбинат, мелькомбинат, Зэдын вольфрамово комбинат ба бусад хадаа шэнэ табанжэл соо үргэдхэгдэхэ ба саашадаа ехээр хүгжөөгдэхэ байна.

Арад зоной үдэр бүриин эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ нютагай ажаүйлэдбэри тон ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Тиимэ ушарһаа нютагай түлишэ, барилгын ба модон материалнуудые бэлэдхэхэ, үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам ехээр гаргахын тула, өөһэдынгөө арга-боломжонуудые дүүрэн хэрэглэхэ, тиихэдээ үүсхэл оролдолго гаргаха гээшэ тон шухала болоно. Дурсагдаһан зүйлнүүдые улам улам ехээр үйлэдбэрилдэг болохын тула тон ехэ арга боломжонууд манай эндэ бии байна. Эдэ арга-нүхэсэлнүүдые хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхын тула юу хэхэ хэрэгтэйб гэхэдэ, нютагай партиин, советскэ ба ажахын организацинууд өөрынгөө аймаг нютагые, тэндэхи баялигаа, хүн зонойгоо эрилтые һайса мэдэжэ, байһан арга-боломжонуудаа бүрин түгэс ашаглахын тулаа ямаршье сухарилтагүйгөөр эрид шууд тэмсэхэ ёһотой.

Табанжэлэй түсэб соо ажаүйлэдбэриие бүхыдэнь, илангаяа аймагуудтахи промкомбинадуудые али болохоор үргэдхэхэ, тэрэнэй продукциин шанарые һайжаруулха хэрэгтэ гол анхарал табигдана. Аймагай ажаүйлэдбэриин талаар валова продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 1940 онойхидо орходоо 8,2 дахин ургалтатайгаар 8 миллион түхэригөөр тогтоогдоһон байна.

Гадна олзобориин ба инвалидуудай кооперацинууд болбол үргэн хэрэгсэлтэ эд товарнуудые бүтээн гаргажа, арад зоной хэрэгсэлнүүдые хангахада ехэшэг үүргэ зээлнэ. Эдэ 1950 ондо 20,7 миллион хэһэг кирпиисэ, 6,7 мянган тонно известко, 1,5 миллион хэһэг черепицэ, 35 мянган кубометр барилгын модо, 3,4 мянган тэргэ, 180 мянган паар арһан гутал, 138 мянган паар валенканууд, 8,6 миллион түхэригэй оёдолой зүйлнүүд, 59 мянган паар оймһо, 160 мянган хэһэг трикотажна гадар хубсаһа гэхэ мэтые үйлэдбэрилжэ гаргаха ёһотой.

Хүсэд бэшэ эдэ тоонууд дээрэһээ абажа харахада, манай республикын ажаүйлэдбэриие хүгжөөхэ талаар угаа ехэ зорилгонууд табигдаһан байнабшуу.

Табанжэлэй түсэбөөр манай республикын харгы замуудые, хэлхээ холбоое һайжаруулхын талаар нилээд ехэ зорилгонууд манай урда табигданхай. Мүнөө байгаа уһан зам, шоссе ба юрын харгы заһагдажа, ямаршье транспорт ябахада зохистой болохо. 1950 до манай республикын сто... арад зон гое һайхан автобусу... такс-моторнуудаар хангагдаха... на. Республикын олохон аймаг... Улан-Удэ городтой үргэлжэ ... мобильна холбоотой болохо.

«Шэнэнүүд харгынууд хэгдэхэ... Хэлхээ холбооной талаар Улан-... городто 3000 номертой автом... ческа телефонно станци баригд... 50 радиоузелнууд шэнээр бари... ха. Почтые шэрэлгэдэ автомоб... на ба авиационно транспорт ... үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна.

Манай республикын ажаүй... бэри, транспорт. хэлхээ холб... һайжаруулха хэрэг гансахан... транспортын, хэлхээ холбоо... хүдэлмэрилэгшэдэй бэшэ, ... бүгэдэарадай, бүхы партийна... советскэ органуудай тон лэ... тын хэрэг мүн байна.

Ажалшадай ажаһуудалай материальна ба культурна хэмжээе улам дээшэлүүлхэ

Манай республикын шэнэ табанжэлэй түсэб болбол арад зоной материальна ба культурна ажаһуудалай хэмжээе улам саашадань үргэхэ гэжэ хараална. Коммунистическэ парти ба советскэ гүрэн болбол ажалшадай ажаһуудал ба соел культурада тон ехээр һаналаа табидагынь эли. Энээниие хэлбэр маягаараа национальна, удхаараа социалистическэ культурын улам саашадаа ургажа байһан дээрэһээ, эрдэм болбосоролой улам үргэнөөр улад зоной дунда нэбтэржэ ба хэдэн олон шэнэ һургуулинууд, эмнэлгын газарнууд, гэр байранууд, клуб ба амаралтын газарнуудай баригдажа байһан дээрэһээ харанабди. Шэнэ табанжэл соо гансахан хүдөө нютагуудаа 12000 шэнэ гэр баригдаха юм гэжэ хэлэхэдэ ойлгосотой болоно.

Табанжэлэй эсэстэ Улан-Удэ городто Сэлэнгэ ба Удэ голнуудай эрье дээрэ городые үерһөө хамгаалха дамба баригдажа дүүрэхэ байна. 1947 ондо Улан-Удэдэ ба Бабушкин городто шэнэ банинууд баригдаха. Улан-Удэдэ водопровод, прачечна г. м. коммунальна барилганууд хэгдэхэ байна.

Арадай һуралсалай талаар айхабтар ехэ хүдэлмэринүүд бэелүүлэгдэнэ. 1950 ондо һургуулинуудта 90.000 үхибүүд һуралса... табанжэл соо 15 шэнэ һургуу... нууд баригдаха, үхибүүдэй уче... денинүүдэй тоо олошорхо, ... бүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэг ... саашаа һайжаруулагдаха байна.

«Хүдэлмэришэдэй ба хүдөө... лүүшүүлэй һургуулиие олоор... эмхидхэһэнэй үндэһэ һуури ... Эсэгэ ороноо хамгаалгын дай... жэлнүүдтэ зохистой һуралсал ... гуулинуудта абажа шадаагүй ... лүүшүүлые һуралсалаар ханга... («БМАССР-эй арадай ажахые ... гээн бодхоохо ба хүгжөөхэ таба... жэлэй түсэб тухай Хуули»).

«Аршаан» ба «Горячинск» ... курортнууд болбосон тухай... болгогдохо. «Аршаан» курорт ... рэ 125 оротой эмнэлгын корп... баригдаха байна.

Физкультура ба спортын саа... хүгжэхэ ябадал хангагдаха ёһо... Спортивна площадканууд, стади... нууд, спортивна базануудай ... олошоруулагдаха.

Дайнда алуулагдаһан сэрэгшэ... бүлэнэрэй, Эсэгэ ороноо хамгаа... гын дайнай инвалидуудай, сэр... албахаагшалай бүлэнэрэй ба ал... лай инвалидуудай материал... ажаһуудалай хэмжээ һайжаруу... даха байна.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэдэ соведүүдэй үүргэнүүдые дээшэлүүлхэ

Табанжэлэй түсэбөөр табигдаһан зорилгонууд советскэ органуудай үүргэ ба харюусалгые ехэдхэхые шууд эринэ. Нютагай соведүүдэй үдэр бүриин болото хүдэлмэринь хамагай лэ түрүүн табанжэлэй түсэбые гүйсэдхэхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан байха ёһотой.

Хүдэлмэридэ политическэ шугам тодорхойлогдоһон ба хараалагдаһанай һүүлээр ямаршье хэрэгэй амжалтые эмхидхэлэй хүдэлмэри шиидхэдэг гэжэ агуу ехэ Сталин бидэнэртэ заадаг бэлэй.

Ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, хүдөөгэй ба сомоной соведүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэри шэнэ табанжэлээр табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэдэ угаа ехэ удхашанартай байна. Манай шэнэ табанжэл хадаа арадай барагдашагүй түсхэлые хэрэглэхые уридшалан хараадаа абана. Бүгэдөөрөө заабол бэелүүлэгдэхэ ёһотой айхабтар шухала хуули мүн байһан туладань аймаг, город ба хүдөөгэй соведүүд бүхэндэ арадай ажахын түсэбүүдэй удхашанарые улам үргэхэ хэрэгтэй. Гэбшье, советскэ органуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулаагүй һаа, табанжэлэй түсэбые гүйсэдхэхын ба үлүүлэн гүйсэдхэхын түлөө тэмсэлдэ советскэ ба ажахын эмхи зургаануудай эмхидхэлэй хүдэлмэриие шууд дээшэлүүлээгүй һаа, бидэнэрэй ажал хүдэлмэри түргэнөөр дээшэлжэ шадахагүйнь мэдээжэ.

Теэд табанжэлэй түсэбые бүхы участогууд дээрэ бэелүүлхын тулада советскэ органууд болбол энэ түсэбэй ямараар дүүргэлтэ болгогдожо байһыень сагүргэлжэ шалгажа байха ёһотой.

Аймгүйсэдкомууд хадаа өөһэдынгөө таһагуудай ба хүдөөгэй сомоной соведүүдэй үдэр бүриин хүдэлмэридэ анхаралаа табижа, с... үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ ба... ха зэргэтэй. Аймгүйсэдкомууд ... даа хүдөө ажахын ба ажаүйл... бэриин талаар хэгдэхэ ёһотой ... дэлмэринүүдые графигай ёһо... дүүргэхын хойноһоо шанга хина... табиха уялгатай байнад.

Өөһэдынтөө хүдэлмэриие ар... дээшэлүүлхын тулада нютагай с... ведүүдэй сагүргэлжын комисс... нуудай ажал ябуулгые һайжаруу... ха, табанжэлэй түсэбые гүйс... хэхын талаар өөһэдынгөө аймагууд... урда байһан зорилгонуудые шии... хэхэ ябадалда тэдэ комиссинууд... хабаадуулха шухала.

Манай республика болбол Со... ветскэ Союзай бүхы арадууд... нэгэн хамта Агуу ехэ Октябрь... социалистическэ революциин XX... ойе үйлэдбэриин ба политиче... тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр угта... байна.

Манай республикын ажахын ... культурна байгуулалтые хүгжө... талаар ехэшэг арга боломжону... бидэнэртэ байна. Эрхэ сүлөөтэ со... циалистическэ ажабайдалай аша... үрые үзэһэн Бурят-Монгол... ажалшад Сталинска шэнэ таба... жэлэй түсэбые гүйсэдхэхэ ба үлү... лэн гүйсэдхэхэ гэһэн шууд хүс... лөөр дүүрэн байна. Табанжэл... түсэбые алишье талаарынь дүү... гахэ ба үлүүбшэлэн дүүргэхэ ябо... далые хангалга болбол советск... ба ажахын хүтэлбэрилэгшэ бүхэн... алдар солын хэрэг мүн болоно.

Бурят-Монголой ажалшад комму... нистическэ партиин хүтэлбэри ба... нүхэр Сталинай сэсэ мэргэн уд... ридалга доро ябажа, манай рес... публикын арадай ажахые һэргээ... бодхоохо ба хүгжөөхэ шэнэ таба... жэлэй түсэбые гүйсэдхэжэ ба... үлүүбшэлэн гүйсэдхэжэ шадаха.

XXIX ой

Шэнэ табанжэлэй түрүүшүүлдэ алдар соло!

Алдаршаһан колхоз

...ной ажахын жэлые амжалтатайгаар үдэ... дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбөөр ...даһан агууехэ зорилгонуудые бодотоор ...э бата бэхи һуури табижа байһан респуб... түрүү колхозуудай тоодо Закаменай айма... ...новичын нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь ...шэ нүхэр Ендонов, парторгнь нүхэр Пор... ...олсохо байна. Энэ колхозой гэшүүд 1946 ...ажалые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые ...оо 4 һара урид адуу мореор—100,2 про... ...эртэ бодо малаар—100,3 процент, хони ...р—105,3 процент дүүргэһэн байха юм. Мал... продуктнуудые тушааха талаар гүрэнтэеэ ...а сүм тоосоо. Тиигэжэ тус артель ...СР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын ...тые барижа ябана.

...э Сталинска табанжэлэй республиканска ...лэй Доскада бэшэгдэжэ республика соо ...э болоһон Кагановичын нэрэмжэтэ колхо... ...гтэй эмэгтэй гэшүүд артелиингээ ажалай ...бари болохо малажалда эгээл шухала ...аа табина. Эдэнэр адуу малаа ту... ...гөөр ба хорооһгүйгөөр ондо оруулхын түлөө ...эмжээнүүдые абаа. Үбһэ тэжээл ба үрин байра байдалнууд хүсэд бэлэн болгогдон... ...болдөө фермэнүүдэй хэрэглэхэ түлеэн ба ...эрэгсэлнүүд бүгэдэ бэлэн.

...адай байха гэрнүүд заһагдажа, культурна ...он болгогдоо. Фермэнүүдэй дэргэдэ хоер ...булан, библиотекэ өмхидхэгдэһэн байна.

...малаа урин дулаанаар ба садхаланаар ...руулхын зорилгоор, Кагановичын нэрэмжэ... ...озой эрэгтэй эмэгтэй гэшүүд үбэлжэл... ...тэ һайнаар үнгэргэхые уриалһан үүсхэл ...а республикын бүхы колхозуудта хандаа. ...дэнэрэй уриалые малажалай бүхы хүдэлмэ... ...д ба колхозниигууд халуунаар угтажа

...дурсагдагша колхоз энэ жэлэй ургаса ху... ...аймаг соогоо түрүүлэн дүүргээ. Бэлэдхэ... ...иктнуудта эрхим шанартай таряа тушаажа, ...ээ болзорһоо урид тоособо. Таряагаа ...дүүргээд, ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэг... ...үрһэ хүрэнгэ хүсэд хааһан байха юм.

...озойнгоо центрые культурна болбосон бол... түлөө артелиин правлени ба бүхы гэшүүд ...харал табина. Олохон колхозниигуудай гэр ...уд болбосон түхэлтэй болгогдоо. Арте... клуб колхозниигуудай культурна эрилтые хангажа шадаха байна.

...зоо улам бүри хүгжүүлэн баян болгожо ба ...өө шанга шадалтай болгожо байһан энэ ...н гэшүүд гэр байрануудтаа культурнаар ...на.

...блика соо алдаршаһан Кагановичын нэрэм... ...дөө ажалай артелиин эдэ бүхы амжалта... ...даа агуухэ Октябрьска социалистическэ ...циин XXIX жэлэй ойн үдэртэ эрхим бэлэг ...оо гадна, дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй ...дые үлүүлэн дүүргэхэ ябадалдань тон ехэ ...й байна.

О. Гомбоева.

...ЭРХИМҮҮДЭЙ НЭГЭН

...скын машинно-тракторна станциин (дирек... ...нүхэр Маслов, парторганизациинь сек... ...нүхэр Соболев) эрэгтэй эмэгтэй ...истнууд ба комбайнернууд агууехэ Ок... ...ка социалистическэ революциин XXIX ...алдарта ойе энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ...атайгаар угтаба.

...оной хабарай полевой хүдэлмэриие хаһа саг ...үнгэргөөд байхадаа, дээрэхи МТС-эй эрэг... ...гтэй трактористнууд энэ темпэеэ бишиихан... ...ладхангүй улам түргэдхэхэ зорилго табяа ...Тиин, пар хахалха, тэрэниие хоёрдохео ...а, намарай пар хахалха, ургаса хуряа... ...арай тарилга хэхэ мэтые улам эршэмтэйгээр ...жэ шадаһан байна. Тиигэжэ тус МТС-эй ...ив условно тракторэ бүреэр зөөлэн хахалалга... ...улан 284,7 гектар элдүүрилжэ, тракторна ...ринүүдэй жэлэй түсэбые болзорһоо урид ...процент дүүргэһэн байха юм.

...хахалалгын үедэ МТС-эй бүхы тракторна ...нуудай диилэнхи сагтаа түхэреэн сүүдхэ соо ...рилөө. Тиихэ зуураа, трактор машинануу... ...йноһоо техническэ эрхим харууһа хэһэн бай... ...нэй ашаар тус МТС пар хахалха түсэбөө ...процент, парые хоердохео хахалха түсэбөө ...процент дүүргээ.

...МТС ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр саг ...хуряаха ябадалдань харьяатай колхозуудтаа ...гүй туһа хүргөө. Дүүрэн бэшэ дүнгүүд дээ... ...харахада, энэ МТС комбайнаар таряа ху... ...түсэбөө 106,0 процент дүүргэһэн байна.

...жэлэй полевой хүдэлмэриин эхилһэнһээ ...МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дундахи социа... ...ческэ мүрысөөн улам эршэдэһэн байха юм. ...ектив соогоо ходо суутай ябадаг Х. Мала... ...Михайлова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг трак... ...бригаданууд жэлэйнгээ түсэбүүдые тус ...200 процент шахуу дүүргэһэн, горьтойхон ...горючи арбилһан байха юм.

...ондо иимэ амжалтануудые түйлажа Ста... ...табанжэлэй түрүүшүүлэй республиканска ...лэй Доскада бэшэгдэхэдээ МТС-эй бүхы ...рилэгшэд үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрил... ...гэһэн байна. Тиин, намар үбэлэй заһабарил... ...ондо эрхим бэлэдхэл хэжэ, тэрэниие саг ...эхилэн, эмхитэйгээр ябуулжа байха юм.

Г. Цыренова.

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябаһан алдарта хүнүүд. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): 1). Нэгэдэхи рядта—Гүрэнэй заводой цехын начальник **А. Воронин**, Кяхтын аймагай «Улаан Табангууд» колхозой хонишон **Лодомпилов**, Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой суута ефремовец **С. Киселев**, Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхозой хонишон **Х. Федотова**. 2). Хоердохи рядта—Гүрэнэй заводой слесарь **А. Осадчих**, Сүхын МТС-эй тракторна бригадын бригадир **Б. Цыбикдоржиев**, Гүрэнэй заводой слесарь **И. Анохин**, Байкало-Кударын аймагай «Майн 1» колхозой түрүүлэгшэ **Т. Сычев**. 3). Гурбадахи рядта—Улан-Удын депогой машинист **М. Богинский**, Вагон-заһабарилгын пунктын бригадир **О. Рожинин**, Вагон-заһабарилгын пунктын электросварщик **А. Баранов** ба Мухаршэбэрэй аймагай «Комсомол» колхозой адуушан **Б. Банзаров**.

★ ★

АРАД ЗОНОЙ ЭДИБХИ ЗОРИГ

Манай арад шэнэ табанжэл соо түйлай ехэ ажал хэхэ байна. Тэрэнэй дүүрээд байхада Эхэ оромнай улам хүсэтэй, арад зоной ажабайдал улам хүхюун сэнгүү болохо. Эгээ тиимэһээ шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэл Эхэ ороноймнай нютаг бүхэндэ дэлгэрбэ.

Энэ 1946 оной эршэтэ ажал болбол хэдэн олон солото түрүү хүнүүдые лэбжүүлбэ. Стахановска хүдэлөөнэй эхилхэһээ хойшо эрэлхэг баатар ажалаараа суурхажа, ябаһан мянга түмэн магтаалта шэлэдэг хүдэлмэришэд, колхозниигуудай зэргэдэ дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй шэнэ геройнууд жагсаба. Тэдэнэр манай ороной алдар солын тугые ажалай габьяагаар шэмэглэжэ, арадай баялигые улам бүри арбидхажа байна.

Бидэнэр мүнөөдэр агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXIX ойе һайндэрлэжэ байхадаа республикынгаа эрхим түрүү хүнүүдые магтанабди. Эгээн түрүүн эдир залуу стахановец Иван Анохин бидэнэй анхаралые бэе тээшээ татана. Гүрэнэй заводой энэ түрүү слесарь үндэр дээдэ рекорд тогтоожо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, табанжэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөөнэй шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрхэ ябадалда эхи татаһан байна. Тиигэжэ нэгэ үедөө республика соо түрүүлжэ ябаһан тэрэ Гүрэнэй заводой олон хүдэлмэришэд өөрынгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэдэг болоһон юм. Тэдэнэй дунда илангаяа Осадчих, Мухтарулин ба бусад олон хүдэлмэришэд түрүүлжэ ябана.

Шэнэ табанжэлэй мүрысөөндэ шалгаржа ябагшадай дунда мүн машинист Богинский, депогой түмэршэ дархан А. Смирнов, Гүрэнэй заводой цехын начальник Воронин ба бусад олон нүхэдэй нэрэнүүд бии. Иимэ эрхим хүнүүд республикын ажаүйлэдбэриин предприятинууд дээрэ тоолохо болоо һаа, мянга түмэн байха. Элээн шэнги эрхим хүнүүдэй эдибхитэй ба эмхитэй ажалай ашаар шэлэй завод, мяханай комбинат, Галуута нуурай рудоуправлени Зэрын леспромхоз гэхэ мэтын Бурят-Монголой түрүү предприятинуудай коллективууд Октябриин һайндэрые ажалай амжалтаар угтажа байна.

Республикын ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэдтэй хамта мүн лэ колхозно таряашад хурданаар ажаллажа ябана. Хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдые гол түлэб дүүргээд байгшадай дунда Закаменай аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ, Мухаршэбэрэй аймагай «Комсомол», Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ ба бусад олон колхозуудай нэрые дурданабди. Үндэр баян ургаса хуряаһан, тэрэнэй тула трактор машинаа таһалдалгүй ябуулһан, үхэр малаа улам бүри олошоруулжа байһан СССР-эй Верховно Соведэй депутат Л. Шурыгина, солото ефремовец С. Киселев, Кяхтын алдарта малшан Лодомпилов, Сүхын МТС-эй шалгарһан тракторист Цыбикдоржиев ба өөрынгөө үнэн сэхэ ажалаар республикын хүдөө ажалай гэгээтэ усадхахын ба тэрэнэй арадай ажахые улам бүри урагшань хүгжөөхын түлөө үнэн сэхээр хүдэлжэ байһан хэдэн олон колхозниигууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдөөрөө илангаяа ехээр омгорхонобди.

Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ түйлаһан амжалтануудаа улам бүри арбидхажа ябыт гэжэ бүхы хүдэлмэришэд ба колхозниигуудта, албан газарай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ захия.

Д. Дашипылов.

Залуу үеые хүмүүжүүлэгшэ

Глафира Ананьевна Чикичева болбол 23 жэл соо советскэ багашуулые һургаха ба хүмүүжүүлхэ хүндэтэй болон бэрхэшээлтэйхэн хэрэгтэ өөрынгөө эрдэм мэргэжэл ба шадабари дүршэлые бүри мүнөөн зорюулһан байна.

Большевистскэ парти ба советскэ правительствын хэрэгтэ үнэн сэхээр ба шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилдэг, педагогическэ ба методическа хэрэгэй эрхим мастер байһан дээрэһээ, гансахан Улан-Удэ городой бэшэ, мүн бүхы республикын интеллигенциин дунда Глафира Ананьевна алдар суутай ба хүндэтэй боложо шадаһан байха юм.

Глафира Ананьевна хадаа республикын эгээл эрхим багшанарай нэгэн мүн болоно. Тэрэнэй хэһэн урок хэзээдэ удха һайнтай ба һонирхолтойгоор үнгэрдэг юм. Ур гоо хэхэдээ юумын дүрсэ маяг хэрэглэжэ, ойлгосотойгоор үнгэргэдэг. Юумын маяг дүрсые олонхидоо өөрөө түхеэрэн бүтээдэг байна.

Глафира Ананьевна баян дүй дүршэлтэй байһан туладаа городой багшанарта, багшанарай республиканска зүблөөндэ хабаадагшадта нэмэл урок үгэжэ дүй дүршэлөө дамжуулдаг байха юм.

Нүхэр Чикичева өөрынгөө эрдэм мэргэжэлые ба идейно-политическэ хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг, мүн тэрэшэлэн залуу багшанарта баян дүй дүршэлөө дамжуулан үгэжэ туһалдаг байна.

Большевистскэ парти ба советскэ Эсэгэ оронойдоо үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэй түлөө БМАССР-эй Гэгээрэлэй Министерствын, Городской соведэй ба арадай гэгээрэлэй таһагай зүгөөр нүхэр Чикичева хэдэн дахин баясхаланда хүртэһэн юм.

Глафира Ананьевна Улан-Удэ городой № 4 басагадай дунда һургуулиин 1 ба 2-дохи классуудта заадаг байна. Мүнөө Октябрьска революциин XXIX жэл гүйсэһэнэй ойе өөрынгөө педагогическа хүдэлмэридэ горьтойхон амжалта түйлажа угтаба.

Гэбэл, нэгэдэхи четверть соо үзэхэ программна материалаа гүйсэд дүүргээ. 2-дохи классай 42 һурагшад, 1-дэхи классай 41 һурагшад нэгэдэхи четверть соо үзэһэн материалаа һайнаар ойлгожо гараба. Зүгөөр нэгэдэхи классай хоер һурагшад һургуулида хэшээлэй эхилһэн хойно хожомдожо ороһон дээрэһээ, хангалтагүй сэгнэлтэ абаа. Теэд эдэ хоер һурагшадые хүсүүлжэ шадаха байһанаа нүхэр Чикичева сэхэ найдуулан мэдүүлбэ.

Классууд доторхи гүрим ба һурагшадай жэяг заршам эрхим һайнаар табигданхай.

Глафира Ананьевна хадаа энэ амжалтануудые өөрынгөө халуун оролдолго гаргаһан, өөрынгөө хэрэгтэ ба хүүгэдтэ инаг дуратайгаар хандадаг дээрэһээ түйлажа шадаа.

Глафира Ананьевна хэдэн олон жэлэй педагогическа хүдэлмэриин үнэр баян дүй дүршэлтэй байбашье урогоо эртэнһээ һайнаар бэлэдхэдэг, хүдэлмэреэ нарин нягтаар түсэблэдэг байха юм.

Номдоо гээгдэжэ ябаһан һурагшадтай нэмэлтэ хэшээл үнгэргэжэ, тэдэниие хүсүүлдэг. Түрэлхидтэйнь нягта холбоо байгуулжа, һурагшадай ойлгосые дээшэлүүлхын шухала хэмжээнүүдые абадаг юм.

Нүхэр Чикичева өөрынгөө даажа байһан 1 ба 2-дохи классуудай 85 һурагшадые жэлэй эсэстэ бүгэдыень дээдэ классуудта оруулхын тула бүхы хүсэ шадал ба мэргэжэл шадабаряа гаргаха байһанаа батаар найдуулба.

Г. Данзанов.

Ажалай габьяа

Шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой коллектив Агууехэ Октябрьска революциин 29-дэхи жэлэй ойн һайндэрые ажалай алдарта габьяагаар угтажа ерээ.

Механизированнэ шэлэй заводой коллектив 1946 оной гурбан квартал соо 2411 мянган түхэригэй шэл үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбтэй байһан аад, 3 миллион 268 мянган түхэригэй шэл үйлэдбэрилжэ, түсэбөө 135,6 процент дүүргэһэн юм. Үнгэрһэн октябрь һарада ажалай бүтээсые улам саашадань дээшэлүүлжэ, октябриин 29-эй үдэр һарынгаа түсэб 140 процент дүүргээ.

Шэлэй заводой бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй 98 процентнь ажалай даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг стахановецууд ба ударнигууд юм. Дундажэшээгээр хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ 144,9 процент болоно.

Үнгэрһэн 10 һарын турша соо үйлэдбэрилэгдэхэ шэлэй 20 процентнь нэгэдэхи сортын, 35 процентнь—хоердохи сортын, 45 процентнь гурбадахи сортын байха түсэбтэй байгаа һаа, нэгэдэхи сортнь 59,6 процент, хоердохи сортнь 21,2 процент, гурбадахи сортнь оройдоо 19,2 процент болоһон байна.

Завод дээрэ үни сагһаа хойшо хүдэлмэрилдэг эрхим хүнүүд П. Ф. Аксинович, гэрээнэй туһалагша А. Лоскутов, В. И. Барышников гэгшэд мүнөө заводой гол цех болохо машинно-ванна цехтэ «Фурко» гэжэ машина ябуулдаг мастернууд болоо.

Октябрь һарын турша соо нүхэр Аксиновичын хүтэлбэрилдэг халаан даалгабаряа 109 процент, нүхэр Барышниковай халаан—104 процент дүүргэбэ.

Эхэ ороной шэлэй заводуудай коллективүүдэй дунда суурхаһан эрхим шэл отологшо А. Перепелкинагай түрүү дүршэл заводой шэл отологшодой дунда дэлгэрээ. Шэл отологшод нүхэд Шитина, Радионова ба бусад һүүлэй хэдэн һара соо шэл отололгын даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

1933 онһоо хойшо Улан-Удын механизированнэ шэлэй завод дээрэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилжэ байгаа Владимир Ильич Барышников гэгшэ 1946 оной май һараһаа хойшо шэл үйлэдбэрилгын түхеэрэлгэнүүдые, илангаяа «Фурко» гэжэ машинын түхеэрэлгэнүүдые һайжаруулха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Май һара хүртэр иимэ машинанууд халаан соогоо оройдоо 45—50 квадратна метр шэл гаргадаг байгаа һаа, мүнөө 65—70 квадратна метр гаргадаг болоо.

Заводой дирекци (директорынь А. С. Спиридонов), партийна организаци (бюрогой секретарь К. Т. Логвиненко), профсоюзна организаци (түрүүлэгшэнь В. Б. Куц) болбол өөһэдынгөө хүдэлмэриие зүбөөр табижа, хүдэлмэришэн бүхэнэй дүршэл шадабариие үргэжэ, социалистическэ мүрысөөнэй туг доро стахановска хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар 1946 оной 10 һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, Октябрьска революциин һайндэрые угтаба.

Ж. Жамбуев.

УЛААНТУГТА ЦЕХ

Тэнгэри өөдэ сэрбылдэһэн үндэр-үндэр хоолойнуудһаа үдхэн ехэ утаан бушхажа, мантагар томо алха балтын сохисо сууряатан, уужам нэлэнхы сонхотой корпусууд хүнхинэнэ. Энэ үе хадаа ажалай бусалма хаһа байба.

Гүрэнэй заводой түрүү цехын начальник Антон Андреевич Воронин гэгшэ нюурайнгаа хүлһые аршаһаар станогһоо станогто ошожо, комсомольско-залуушуулай бригадынхидай хүдэлмэриие шалгаан:

—Бэрхэнүүд гээшэт!—гэжэ урмашан ябажа, тэдэнэй ажалдань туһалалсана.

Антон Андреевичын цехтэнь алдартай болоһон солото хүнүүд олон юм. ВКП(б)-гэй член Ф. Панченко гэгшэ абьяас ехэтэй дархан тулалаа нарин, орео оньһото детальнуудые бүтээнэ. Тэрэ нүхэр үдэрэйнгөө нормые ходолоо 600 процент хүртэр дүүргэдэг туладаа БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байгаа.

Энэ цехын комсоргнь нүхэр А. Мясников юм. Комсомолойнгоо хүдэлмэриие оролдосотойгоор ябуулхатаяа хамта нүхэр Мясников комсомольско-залуушуулай бригадын бригадираар ажалладаг ба өөрөө нормоо үдэр бүхэндэ 640 процент хүртэр дүүргэнэ. Комсомолец Мясников өөрөө цех соогоо түрүү, мүн тэрэнэй бригадашье түрүү зэргэдэ ябана.

Антон Андреевичын цехын хүдэлмэришэд Эхэ оронойгоо улам-улам баяжан һалбархын түлөө айхабтар оролдосотойгоор ажалланад. Тэдэнэр гүрэнэй зөөриие алмаха химгадахын тулада үнэтэ дурадхалнуудые оруулдаг ба ажалай шэнэ-шэнэ арга методуудые олодог байна. Мастер Жалкин гэгшэ мэргэжэл шадабаряа гаргажа, оролдосотойгоор ажаллажа, үдэр бүри 2 килограмм бензин алмана.

Гүрэнэй заводой энэ түрүү цех болбол өөрынгөө габьяата ажалай түлөө дамжуулгын гурбан Улаан тугые барижа байна. Эдэ Улаан тугуудые тус цехын хүдэлмэришэд Агууехэ Октябрьска революциин XXIX жэлэй ойн үдэрэй жагсаалда өөһэдынгөө колонно дээгүүр намилзуулан, социалистическэ мүрысөөнэй хүсэтэ эршые шангадхан, улам амжалтатайгаар ажаллахын һүлдэ болгон дабхиха байна.

Г. Нимбуев.

Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна Ассамблейи сесси дэ

Октябриин 31-эй үглөөнэй заседани

НЬЮ ЙОРК, октябриин 31. (ТАСС-эй спецкорр). Генеральна Ассамблейн сессиин мүнөөдэр үглөөнэй заседани дээрэ Уругвайн ба Люксембургын түлөөлэгшэд үгэ хэлэhэн байна.

Удаа тээнь Украинска ССР-эй түлөөлэгшэ Мануильский үгэ абаба.

МАНУИЛЬСКИИН ХЭЛЭhЭН ҮГЭ

Советскэ делегациие толгойлогшо В. М. Молотов октябриин 29-дэ хэлэhэн үгэ соогоо дайнай хойто тээхи эб найрамдалай байдалда гүнзэгы сэгнэлтэ үгэhэн, Генеральна Ассамблей дээрэ болоhон буляалдаата хэлсээндэшье үзэгдэhэн дэлхэйн политикын хоер ондоо үзэл hаналые харуулhан байгаа. Нэгэ hаналые баримталhан түлөөлэгшэд хадаа, хамтынгаа хүсэ гаргажа дайн сэрэгтэ илаhан агуу ехэ державануудай хани барисаатай байха, тэдэнэй элдэбын социально-политическэ системэнүүдэй эбгэй hайнаар мүрысэхэ, дайнай hүүлээр Зүүн Европын ба Балкануудай хэдэ хэдэн оронуудта бии болоhон залуу демократинуудые тоохо ябадалые хүсэhэн ба шухала гэжэ тоолоно.

Нүгөөдэ hанал баримталагшад халаа өөhэдтөө адли тэгшэ эрхэтэй бусад гүрэнүүдтэ политическэ түрилтэ хэжэ сэрэгээр нэбтэрэн орохо, экономическа булимтаралга хэжэ өөhэдөө дэлхэй дээрэ ээрхэжэ байхые хүсэнэ, тиихэдээ энэ политикын Европын Холбоото Штадуудые байгуулха гү, али дэлхэйн нэгэдэмэл правительствые тогтоохо гэhэн үргэн ехэ программа гээшэ гэжэ нэрлэнэ.

«Вето» гэдэг тушаа эндэ конференци дээрэ гараhан шууяан болбол дэлхэйе эзэрхэлгыч политикые баримталагшадай добтолгын милл нэгэ хубинь болоно гэжэ Мануильский үргэлжэлүүлнэ. Иигэжэ хэлэхэдээ, бидэнэр болбол эб найрамдалай болон аюулгүй байдалые сахиха асуудалнуудые шиидхэхэдээ табан державануудай нэгэн hаналтай байха заримда хабаадаха байhан Нэгэдэмэл нацануудай Уставай 27-дохи статьяе дахяад хаража үзэхэ тухай Куба болон Австралиин оруулhан дурадхал тухай хэлэнэбди. Дайн сэрэг соогуур агуу ехэ державанудай нүхэсэжэ, дайсанаа үй бута сохеод, арадуудые амгалан тайбан байдалда хүргэhэн ба Нэгэдэмэл нацануудай организациие бии болгоhон тэрэ нүхэсэлэй дүй дүршэл энэ статья соо бэшэгдэжэ бүхэжүүлэгдэhэн байгаа юм гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Зүгөөр, энэ байдалда дурагүй ба тэрэниие хубилгаха hаналтай хүнүүд бии байна. Тэдэнэр хадаа нэгэн hаналтай байхын оронда олон ондоо hанаатай байха, үгэсэ нэгэдэхын орондо буляалдаа гаргаха, нүхэсэхын оронда арсалдаануудые гаргаха гэнэ.

Табан державануудай нэгэн hаналтай ба нүхэсэжэ байха заршамые буруушаажа, тэдэнэр элитэ үгэ хэлэхээр шиидэнэгүй, юундэб гэхэдэ тэдэнэр бүхы дэлхэйн нийтын харахаар байтар өөhэдынгөө нэрэ гутааха байнабшуу. Тиимэ байhан хадань тэдэнэр тойруу харгыгаар ябажа байнаб гээшэ. Бүгэдэ-нийтын эб найрамдалай дүхэм чухэсэл болохо агуу ехэ державанудай нүхэсэхэ ябадалда эсэргүүсэhэн өөhэдынгөө болото hаналые тэдэнэр далдалаад, харин устав соо бэшэглэгдэhэн ба хэрэглэгдэжэ байhан «вето» эрхэ гэдэгтэ эсэргүүсэhэн тэмсэл шангаар хаpуулха hанаатай. Куба ба Австралиин оруулhан дурадхал тиимэ хүнүүдэй тээрмэ дэнь уhа аhаажа үгэнэ гээшэ. Австрали ба Кубагай дурадхал орохон ябадал дэмы бэшэ. hүүлэй hарануудта болон Парижска Амгалан тайбанай конференциин болоhон сагhаа хойшо дайн сэрэг соогуур дииллэhэн хорото харанхы хүсэнүүд алдаhан юумээ бусааха hанаатай, шэнэ дайн болохонь гэжэ олониитын ухаан бодолые хорлохо пропаганда ябуулна. Тиихэдээ энэ пропагандын зарим юумэнь халаа түүхэтэ домогоор ба уласхоорондын нюрнбергскэ трибуналаар шүүгдэжэ буруушаагдаhан идейнүүдтэл адлихан байха юм.

Тиимэ хорото ябадалда эсэргүүсэн юуншье хэжэ шадахагүй байнабди гэжэ мэдүүлээд, юрэ намhаа саашаа гээд лэ hүүлэй правительствонуудай харахаар байтар шэнэ пропаганда ябуулагдажа байхань тон жэгшүүритэй. Тэдэнэр халаа манай оронуудта үгэ хэлэхэ ба хэблэлэй сүлөө бии байна, тиимэ хадань хэн юу гэжэ hанаhанаа хэлэжэ ба бэшэжэ шадаха юм гэхэ hанаатай.

Тиимэ жэгшүүритэй байhан үшаа оын хадаа, нэгээр үгэ хэлэхэ ба хэблэлэй сүлөө гэдэhэнь дайн сэрэг түүхэ хэрэгтэ халхабша болохо үгэхэ байнабшуу. Хоерхор хадаа, эб найрамдалые зохеохо талые баригшадай хэлэhэн үгэнүүд энэ пропагандын хашартай шууяан нэрьеэн соогуур тунаад hалана. Тиихэдээ шэнэ дайн болохонь гэhэн пропаганда эмхитэйгээр ябуулагдажа байhан хэбэртэйгээр үзэгдэнэ. Шэнэ дайн болохоо байhан тухай бусадай захяагаар энэ тэрэ хүнүүд хэлэжэ байна бэшэ, мүн зарим гүрэнүүдэй элшэн сайдууд, сенаторнууд, сэрэгэй хэрэгэй мэргэжэлтэн, өөhэдынгөө ноёдой hанал бодолые элирхэйлэн мэдүүлhэн элдэбын советнигүүд гэхэ мэтэнүүд хэлэдэг болонхой.

Австралиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Эватт гэгшэ Парижска Амгалан тайбанай конференци дээрэ атомна бомбын бии болоод байhан үедэ хилэнүүд гээшэ удхагүй болобо гэжэ хэлээд байхадаа, бага арадуудай, илангаяа подмандатна территориин арадуудай hанаае ыhь зобооhон байгаа.

Тиимэ пропагандын ушар улхые нэмээжэ хэлэhэнэйшье хэрэггүй, энэ пропагандын дотоолын механизмые ойлгоhон хүн бүхэн, тэрэ механизмые хүдэлгэдэг пружиные мэдэхэ хүн бүхэн, мүн тиихэ зуураа мүнөө дүүрээд байhан дайн сэрэгтэ угаа ехэ бэрхэшээлнүүдые үзэжэ гараhан арадуудай hанал бодолые ойлгожо байhан хүн болбол али нэгэн гүрэнэй hанал тушаа эдэ бүхы шууяа нэрьеэниие шухала дээрэ хаража шадахагүй байнабшуу. Арадуудай шуhаа адхаруулhанай hүүлээр мүнөөдэр эдэ арадуудые дахяад дайн сэрэгтэ хэн нэгэн оруулжа шадаха юм гэжэ ганса политическэ hохорнууд гү, али тэнэгнээ hамуурhан хүнүүд hанажа болохо.

«Шэнэ дайн тухай» генералиссимус Сталин хэлэбэ гээд мүнөө гол түлэб сэрэгэй-политическэ тагнуулшад ба гражданска тушаалтанай дундаhаа тэдэнэй талые баригаг үсөөн тоото хүнүүд шууяжа байна гээшэ. Энэ шууяан тэдэндэ юундэ хэрэгтэй байнаб гэхэдэ ядахын сагта:

«а) өөhэдынгөө контрагентнүүдэй дундаhаа зарим гэнэн хонгор политигүүдые дайн болохонь гээд айлгаха ба тиигээд байхадаа контрагентнүүдhээ ехэ юумэ буулгажа абахадань өөрынгөө правительствонуудта туhалха гэнэ;

б) өөhэдынгөө оронуудта сэрэгэй бюджедүүдэй хорохо ябадалые нэгэ зарим саг соо түбэгтэй болгохо:

в) сэрэгүүдэй албанhаа табилгые hаатуулжа, тэрээгээр өөhэдынгөө оронуудта ажалгүй ябадалай түргэнөөр үргалтые болюулха гэнэ».

Зүгөөр тэрэ шууяан гээшэ союзнигуудай хоорондохи харилсааниие хюмарадда зайлашагүй оруулна, тэрэ халаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин ба мүн тэрэнэй органуудай хүдэлмэриие түбэгтэй болгоно, тэрэ хадаа энэ организациин нэрыень гутаана. Бүхы дэлхэйн үргэн олоной харахаар байтар тэрээнэй этигэл найдабариие таhалдуулна.

Куба болон Австралиин делегацинууд иигэхэ гэжэ hанаhан гү, али hанаашьегүй байжа болохо, теэд Уставай 27-дохи статьяе шэнээр хаража үзэхэ тухай тэрэнэй оруулhан дурадхалынь шэнэ дайнай талые баригшадай ябуулhан пропагандатай адлирхуу байна.

Нэгэдэмэл нацануудай организацида дүүрэн эзэрхэхэ гэhэн нэгэ бүлэг гүрэнүүдые зорилгоорынь аашалуулха гэжэ тэдэнэр hэдэнэ.

Нацануудай ба гүрэнүүдэй тэгшэ эрхэтэй байха асуудалые Нэгэдэмэл нацануудай гүрэн бүхэн ниитын илалтын хэрэгэй түлөө үхэл гээлтэ ба материальна гарза гайлда ороhынь харалсангүйгөөр гүрэнэй оруулhан хубитань балай ехэ бэшэ байгаа юм hаань, тэрэ хубитын дүтүү байhаниие хүсэлдүүлхын тулада, ядахын сагта табан агуу ехэ державанудай нэгэн hаналтай байха гэhэн заршамые хэрэглэхэ ябадалда hаад хэхэгүй ёhотой байгаа.

Хэрбээ тэгшэ эрхэтэй байха тухай хэлэхэ юм болоо hаа территоринуудай хэмжээ болон тэндэ hуудаг зоной тооe харалсаха хэрэгтэй байнабшуу.

Жэшээлхэдэ, 4—5 миллион тухай зонтой Куба, 7 миллиохоо үлүү зонтой Австрали гээшэ 130 миллион зонтой Холбоото Штадууд, 200 или 400 миллион зонтой Хитадтай тон адлихан эрхэ Нэгэдэмэл нацануудай организацида эдлэжэ байдаг. «Тэгшэ эрхэтэй байха» гэhэн иимэ системэтэй байхадаа нэгэ кубинецын голосые уласхоорондын байдалда 100 хитадай голостой адлихан байха болоно. Уласхоорондын тиимэ тэгшэ эрхэтэй байлга гээшэ хуушарhан hунгуулиин системые hажааhан байха юм.

Эсэсээ, тэгшэ эрхэ эдэлхэ ябадал халаа эб найрамдал болон аюулгүй байдалые хангахада аб адлихан уялгануудтай байхые дурадхана. Куба гү, али Австрали хадаа эб найрамдалые сахихын түлөө харюусалгын хубиие Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын табан членүүдэй хэн нэгэнэйнь абаhандал адли тиимэ адлихан хубитай байха гээшэ гү? Үгы ааб даа. Ушарынь хадаа тиимэ зорилго гээшэ Кубадашье, Австралидашье хүшхэрэгдэхэгүй болоно.

Энээн дээрэhээ юун элирнэб гэхэдэ, Нэгэдэмэл нацануудай организацида элдэб янзын эрхэ эдлэжэ байбашье тон бага уялгатай тиимэ гүрэнүүд бии байна. Тиимэ хадаа дайн сэрэгэй хүндэ хүшэрые үзэжэ гараhан, илалтые туйлаhан ба эб найрамдалай түлөө гол ехэхэн харюусалгатай гүрэнүүдhээ орходоо тэдэнэр үлэмжэ hайн байдалтай байха юм.

Дам саашаа Мануильский болбол бага гүрэнүүд гээшэ «арбитр» болохо ёhотой гэhэн Бельгиин делегадай хэhэн мэдүүлгын бодото байдалда эсэргүү байhан тухай анхаралые хандуулна. Тэдэнэр тусгаар олонхиин хүүгаар шиидхэхын түлөө хододоо үгэ хэлэдэг бэлэй. Тиимэ болохолоороо, нэгэ hаналтай байха гэhэн заршамые юрын олонхиин дууягаар шиидхэхэ заршамаар hэлгэхэ гээшэнь үнэн юумэдэ зүрюу болохо байна.

Холбоото Штадуудай делегациин түлөөлэгшэ Остин болбол мүнөөнэй Ассамблей дээрэ 27-дохи статьяе шэнээр хаража үзэлгын сагаа эртэ хэгдэхэнь гэжэ тоолоод, тэрэниие буруушаажа үгэ хэлэбэ. Гэбэшье, тэрэ хадаа Уставые шэнээр хаража үзэхэ тухай асуудалые таатай зохид саг болоод байбал дахяад табихын тулада американска делегаци резервнүүдээ хүушан хэбээрнь байлгана гэжэ тайлбарилhан үгэнүүдые хэлэhэн байха юм.

Остин иигэжэ хэлээ: «Хэрбээ Сан-Францискда абтаhан голсованиин формула үлэмжэ дүүрэнээр ба тодо hонороор хэлэгдэhэн байгаа юм hаань, эндэ тохеолдоhон олохон бэрхэшээлнүүдhээ зайсан гаража шадаха байгаабди».

Американска делегаци болбол Сан-Францискда болоhон конференци дээрэ үни удаан саг соо буляалдаата хэлсээн болоhоной hүүлээр агуу ехэ державануудай үгэеэ нэгэлжэ Нэгэдэмэл нацануудай Уставай 27-дохи статья абтаhыень hанажа мэдэжэ байна.

Сан-Францискда зохеожо гаргаhан юумэдэ тодо бэшэ зүйл юушье байхагүй. Ушарычь хадаа энэ статьятай ушаржа болохо хамаг бүхы тодо бэшэ юумэнүүд дүрбэн агуу ехэ державанудай мэдүүлгээр бүтүүлэгдээ hэн, мүн тэрэниие hүүлээрнь Францишье hайшааhан байгаа.

Куба болон Австралиин оруулhан дурадхалынь Нэгэдэмэл нацануудай Уставые дахин хаража үзэхэ гэhэн шэнэ hэлэлгэ гаргахын бэлэдхэл бэшэ аа гү гэhэн hанал заатагүй түрэхэ болоно.

Американска делегаци гээшэ энэ hажэгые тараажа, Куба болон Австралиин дурадхалые хаража үзэхэ ёhотой байhан комитедтэ өөрынгөө hанал бодолые үлэмжэ эли тодоор хэлэжэ үгэхэ бэзэ гэжэ найдахада болоно.

Аюулгүйн Соведтэ нээрээшье таагүй байдал бии юм, теэд тэрэ хадаа 27-дохи статьягай бии байhан дээрэhээ болоhон бэшэ, харин Аюулгүйн Соведэй үсөөн талаhаа гаража байhан алибаа бодолготой hайн дурадхал халаа бусад 9 гүрэнүүдээр буруушаагдаха ябадалтай ушарна. Греческэ, сирийско-ливанска испанска болон бусад асуудалнууд тушаа Аюулгүйн Совет шухала шиидхэбэри гаргаагүй байhан ушарынь энээгээр тайлбарилагдана.

Мүнөө үедэ англо-саксонско олонхиин тала халаа улам саашаа ябаха hанаатай гэжэ Мануильский мэдүүлнэ. Тэрэ халаа Аюулгүйн Соведтэ имагта ехэ эрхэтэй болохо hанаатай. Энэ мэтын hанал бодолой байhан хадань, тэрэниие тогтоон барижа ба үсөөн талатай үгэеэ нэгэлжэ болон нүхэсэхэ зам бэдэрхэ тухай олонхиин талата моральна уялга олгожо байгаа hэн.

Мүн тэрэшэлэн Уставай 27-дохи статьяе дахин хаража үзэхэ гээшэ бага ба дунда зэргын оронууд хүлэр шагаажа байhан ушар байдалые тэмдэглэнгүй байхын аргагүй.

Хэрбээ нэгэн hаналтай байха заршамые hалгаагаад, Аюулгүйн Соведтэ нэгэн бүлэг оронуудай блогой яахын аргагүй булюу байдалтай болоод байгаа юм hаань, бага ба дунда зэргын оронуудай али тухай байдалда орохо байhыень hанаад үзэхэдэ болоно. Тэрэ мэтын байдал гээшэ дунда зэргын ба бага оронуудай ашаг туhада эгээн хүндөөр хохидол ушаруулха байhандань hэжэг hанагданагүй.

Эндэ Ассамблей дээрэ Үрда Африкын территори дээрэ hуужа байhан индусууд тушаа тэндэхи правительствын бусадай эрхые бага болгохо гэhэн рассова политика тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ байна. Национальна асуудалые арадуудай бэеэ даанхай болохо үндэhэ hуури дээрэ шиидхэhэн советскэ республиканууд индусска зонниие аршалха позициhаа ондоо позици баримталжа шадахагүй байна гэжэ Индиин делегаци мэдэнэ. Баруун-Үрда Африкада булимтаралга хэхээр hанаархаhан Үрда-Африканска Союзай правительствын дурадхал мүн Ассамблей дээрэ харагдажа үзэгдэхэ болоно. Энэ дурадхал халаа Нэгэдэмэл нацанууд гээшэ өөhэдынгөө захиргаантай территоринуудые өөhэдынь захиргаатай ба бэеэ даанхай болгон хүгжөөхэдэнь туhалхые уялгалhан Нэгэдэмэл Нацануудай Уставта эли бодо зүрюу байха юм.

Советскэ республиканууд болбол негритянска арад гээшэ эндэ hууhан сагаан хүнүүдтэ орходоо ондоо яhанай байhан хадань тэдэнэй эдэлхэ шухала эрхые булаалгаар эбдэhэн энэ юрэ бусын дурадхалые буруушаажа үгэ хэлэхэ байhаниинь мэдээжэ.

Куба бэшэ, харин Советскэ делегаци хадаа Франкотой дипломатическа харилсаагаа таhалхые эринэ, тиихэдэ Кубагай түлөөлэгшэ буруу hөөргэ Франкое үмөөржэ эндэ үгэ хэлэбэ. Теэд энэнь дэмы бэшэ. Ушарынь хадаа, Советскэ делегаци гээшэ экономическашье, политическэшье талаараа хэнhээшье дулдыданги бэшэ, тэдэнэр өөhэдынгөө заршамууд ба үзэлэй ёhоор сүлөөтэйгөөр ажалаа ябуулна.

Советскэ Союз гээшэ нэгэн hаналтай байха гэhэн заршамые хэтэрүүлэн хэрэглэнэ гэжэ бидэндэ ойлгуулха hанаатай гээд Мануильский үргэлжэлүүлнэ. Тиимэ байhан хадань Аюулгүйн Соведтэ нэгэн hаналтай байлгын заршамые хэрэглэхэ ябадалые хизаарлаха хэрэгтэй болоо юм ха. Теэд тиихэ болоо юм hаа үнэнтэ зүбөөр байха гол заршамуудай эбдэгдэжэ байхаланъ тэрэниие зүбшөөхэгүй байhан эрхые Советскэ Союзhаа буляажа абаха гэhэн удхатай болохо бэлэй: Тиигээд байгаа юм hаань, тусгаар бүлэг гүрэнүүд хадаа Нэгэдэмэл нацануудай организацида өөрынгөө гэртэ байhандал адляар ээрхэхэ эрхэ олгохо байгаабшуу.

Дам саашаа Мануильский болбол Иранска асуудал гү, али греческэ монархическа тушаалтанай булимтаралгын агрессивнэ политика тухай асуудал мэтын тиимэ шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ, Аюулгүйн Соведтэ өөhэдынгөө олонхиин дуутай байhан байдалаа хэтэрүүлэн хэрэглэhэнэйнь жэшээнүүд дээрэ тогтожо хэлэнэ.

Аюулгүйн Соведэй олонхинь, дуу абагшад хадаа иранска асуудал тушаа мунхаг байдал тохеолдоhон байгаа. Хүршэ хоер гүрэнүүд—Советскэ Союз ба Иран болбол Иранай хуушан реакционно правительствын hүжэрөөжэ байhан арсалдааниие тааруулжа хэлсээ баталаад, иранска асуудалые зүблэхэ зүйлнүүд сооhоо гаргажа булюулхые Аюулгүйн Соведые гуйhан байгаа.

Иранска правительство энэ оной апрелиин 15-да эльгээhэн телеграмма соогоо бидэнэр өөhэдынгөө гомодолые Аюулгүйн Соведhээ бусаажа абанабди гээд эли тодоор хэлэhэн байгаа. Теэд, Аюулгүйн Соведэй олонхинь ондоогоор шиидхэбэ. Тэдэнэр хадаа өөрыгөө байдалые хэтэрүүлэн хэрэглэжэ иранска асуудалые зүблэхэ зүйлдэ оруулха гэжэ тогтооhон байнабшуу.

Доогуур хөөрэлдөөн болоод, Аюулгүйн Соведэй зүблэхэ зүйлдэ оролсоhон политическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ хадаа доромжолhон хэрэг болохо ба олонхиин дуутай байгшадай өөhэдынгөө булюу байдалые хэтэрүүлэн хэрэглэхэ гэhэн эли тодо жэшээ болохо үгэхэ ёhотой гэжэ Мануильский хэлэбэ.

Октябриин 23-да Генеральна Ассамблей нээхэ дээрэ Холбоото Штадуудай президент Трумэнэй hэргэг нариинаар тэмдэглэhэн тэрэ таатай байдал гээшые Нэгэдэмэл нацануудай Уставай 27-дохи статьяе дахин хаража үзэхэмнай гэгшэд обеорохо дурагүй, Англо-саксонско олонхиин зүгhөө Аюулгүйн Соведтэ өөhэдынгөө байдалые хэтэрүүлэн хэрэглэхэ ябадалые хизаарлаха гэhэн ямаршье hайн дурадхалые эдэ делегадууд оруулнагүй. Үглөөдэр юуншье болоо hаань тэдэндэ өөрсэгүй хэбэртэй гэбэл: Нэгэдэмэл нацануудай организаци тогтожо байха гү, али бутаржа унахадань хамаагүй юм ха.

Теэд энэ организаци бии байжа улам хүгжөөд ба бүхэжөөд, эб найрамдал болон аюулгүй байдалые хангаха хэрэгтэ ехэ ба бага гүрэнүүдэй нүхэсэхэ орган болоhой гэжэ hанажа байhан хадаа, бидэнэр зэбсэгжүүлгэнүүдые хорооxо тухай ба атомна буу зэбсэгые хуулиhаа гадуур юм гэжэ соносхохо тухай Советскэ делегациин толгойлогшын оруулhан дурадхалые дэмжэнгүй байжа шадахагүй байнабди.

Угаа олон үхэл хэмтэл ушаруулhан ба урда урдын бүхы дайнуудта орходоо үлэмжэ ехэ hандаралганууды хэhэн энэ түүхэ домогто үзэгдөөгүй ехэхэн дайниие Нэгэдэмэл нацанууд ниитын хүсөөр илалта туйлажа дүүргээд байнабди. Эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудта эсэргүүсэхээр мэсэ барижа бодоhон агрессивнэ хүсэнүүд үй бута сохигдоо. Нацистска Германиин, фашистска Италиин, милитаристска Япониин зүгhөө эб найрамдалда тохеолдоhон аюул зайлуулагдаба гээшэ.

Дайнай дүүрэhэн хойно шэнэ зэбсэгжүүлгэнүүд ба тэрээндэ мүнгэн зөөри шэнээр hомолхо гээшэ юундэ хэрэгтэй юм гэжэ жиирын хүнүүд бүхы дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ бэе бэеhээн асуужа байнад. Дайнай үеын бюджедүүд бүхы гүрэнүүдтэ хүндэ хүшэр юум... жа, арад зоной олзын... биие үрэбхиhэн байха ю... боложо байха үедэ хүн... гарза гайда орожо ба... мүнөө дайнай дүүрэhэн... нэр өөhэдынгөө матери... культурна байдалые hа... hанаатай.

Зэбсэгжүүлгэнүүдые... атомна буу зэбсэгые хор... сэрэгэй бюджедүүдые... хороожо, сүлөө гараhан... зөөриие өөрынгөө гүрэнүүд... ниинуудай материальна... лые hайжаруулха хэрэгтэ... арга правительствонууд... болоно.

Нэгэдэмэл нацанууда... ци гээшэ эб найрамда... хүсэжэ байhан үргэн олон... нал хүсэлые хангаха... жээ абалгүй байжа ша... ерээ.

Украинска ССР-эй де... даа СССР-эй делегациин... той hайн үүсхэлынь бүхы... на Ассамблейяда нэгэн... гаар дэмжэгдэхэ бэзэ гэ... найдана.

Нэгэдэмэл нацануудай... циин хүдэлмэри тухай Г... секретариин элидхэл туша... буляалдаата хэлсээн Ма... үгэ хэлэлгээр дүүрэhэн б...

Зэбсэгжэлгые бүгэдэ-ниитэ дээрэнь хоро... тухай советскэ дурадхалнууд Генера... Ассамблейн хэлсэхэ зүйлдэ оруулагда...

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 31. (ТАСС-эй спецкорр). Мүнөө үглөөгүүр Нэгэдэмэл Нацануудай организациин Генеральна комитедэй заседани болобо. Тус заседани дээрэ СССР-эй делегациhаа Вышинский ба Гусев гэгшэд байлсаба.

Октябриин 29-дэ Ассамблейн заседани дээрэ советскэ делегациин түрүү СССР-эй Галаадын Хэрэгүүдэй Министр В.М. Молотов гэгшээр оруулагдаhан зэбсэгжэлгые бүгэдэ-ниитэ дээрэнь хорооxо тухай дурадхалнуудые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлдэ оруулхые эриhэн СССР-эй делегациин бэшэгые комитет хаража үзэбэ.

Энэ дурадхалнуудай текст соо иигэжэ хэлэгдэнэ

„1. Уласхоорондын эб найрамдалта ба аюулгүй байдалые бэхижүүлхын зорилгоор ба Нэгэдэмэл нацануудай организациин зорилгонууд ба принципүүдтэй зохилдуулан Генеральна Ассамблей болбол зэбсэгжэлгые бүгэдэ-ниитэ дээрэнь хорооxо шухала гэжэ тоолоно.

2. Зэбсэгжэлгые хорооxо тухай шиидхэбэринүүлые бэелүүлхэдэ атомна энергиие сэрэгэй хэрэгсэлдэ зорюулан үйлэдбэрилхэ ба хэрэглэхэ ябадалые хоримжололго түрүүшын ээлжээнэй зорилго гэжэ тоолохо ёhотой.

3. Нэгэ ба хоердохи пунктнуудта заагдаhан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябадалые хангахые аюулгүйн Соведтэ Генеральна Ассамблей hайшаан дурадхана.

4. Бата бэхи эб найрамдалта ба уласхоорондын аюулгүй байдалые тогтоохо зорилгодо таарамжатай, тэрээшэлэн зэбсэгжэлгэдэ гаргашалагдадаг хэтэрхы ехэ гаргашануудые дээрэhээ хүшэр хүндэ экономическа даралтануудые хүнгэлхэдэнь арадуудай интересүүдтэ таарамжатай, дайнай hүүлээрхи эб найрамдалта байдалай условинуудта таарамжатай энэ харюусалгатай хэрэгые бэелүүлхэдэнь алибаа туhал мэжа аюулгүйн Соведтэ үзүүлхыень Генеральна Ассамблей болбол бүхы гүрэнүүдэй правительствонуудые уряална".

Великобританиин түлөөлэгшэ Ноэль-Бейкер гэгшэ зэбсэгжэлгые бүгэдэ-ниитэ дээрэнь хорооxо тухай советскэ дурадхалнуудые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлдэ оруулаад, зүбшэн хэлсэхын тулада политическэ комитедтэ дамжуулан үгэхэ гэжэ дурадхаба.

Советскэ делегат Вышинский гэгшэ энэ дурадхалые зүбшөөрhэнөө мэдүүлбэ.

Саашань Генеральна комитет болбол эхэнэрнүүдтэ политическа адли тэгшэ эрхые хангаха хэмжээ ябуулганууд тушаа датек делегациин дурадхалнуудые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлдэ оруулжа, социальна, гуманитарна ба культурна асуудалнуудай талаар комитедтэ дамжуулан үгэхэ гэжэ шиидхэбэ.

Тэрэнэй hүүлээр түрүүлэгшэ Спаак гэгшэ Бельгиин, Чехословакиин, Даниин, Норвегиин... нецуэлын делегацинуудай... гүүдэй ороhоной тухай... гэбэл: Эдэ табан дел... франкистска гурим дур... асуудалые Генеральна А... сессиин хэлсэхэ зүйлдэ... эрихэ зуураа энэ асууд... хэ зүйлнүүдэй хэдэ хад... нуудта оретоор дайра... жэ hануулба. Спаак г... асуудалые хэлсэхэ зүйл... жа, политическэ комитед... хэлсэлгэдэ дамжуулан ... радхаба.

Дэлгэрhэн зүбшэн ... үедэ Великобританиин, ... нын, Америкын Холбоот... дай ба бусад түлөөлэ... асуудалай саг болзор с... бигдаhаниинь тэмдэглэ... түлөөлэгшын энэ дурад... шөөрhэнөө мэдүүлбэд.

СССР-эй делегациин ... Вышинский үгэ хэлэх... Ноэль Бэйкэр гэгшын ... рын гуримуудые буруу... барилhаниень зааба. Э... зохимжотой комитедээр а... гэн асуудалай зүбшэн х... гүй байхада Генеральна ... лейн асуудалые зүбшэн ... эрхэгүй гэжэ хэлэhэн ба... шинский энээн тушаа ... лэбэ:

Процедурын гуримууд... Генеральна Ассамблей б... митедэй элидхэлые хүлээ... ямаршье асуудалаар ш... абаха эрхэтэй байна. Тии... да Испаниа франкистска... дүрим тухай асуудал... лейн пленарна заседанину... зүбшэн хэлсэхын үндэhэ... бии. Энээн тушаа юрэнхы... дөөнүүд тон ехэ байгаа... эдэ хөөрэлдөөнүүдhээ бо... гараагүй. Тиимэhээ Евр... бүхэдэлхэйе гутаажа бай... кистска гурим дүрим ту... далые эсэслэн дүүр эхы... тодорхой дурадхалнуудые... гаргахыень политическэ ... тэ даалгабал зүбтэй боло... набшуу.

Хооhон шашалтаануу... хөөрэлдөөнүүд хүрөө, ... даанууд хүрөө. Испанида... ст ка гурим дүримэ эсэ... рэгүүд харагтай болоо.

Тэрэнэй hүүлээр үгэ ... генеральна комитедэй түр... Спаак гэгшэ Вышинска... процедурын гуримуудые ... рилга тон зүб гэжэ мэдү...

Энэ асуудалые Ассамбле... сэхэ зүйлдэ оруулжа ... хаража үзэхынь тулада п... скэ комитедтэ даалгаха ... уридшалан шиидхэбэри ... нэгэн hаналаар гаргаба.

* *

Зэбсэгжэлгые бүгэдэ-нии... рэнь хоримжолхо ба атом... гагые хэрэглэхэ ябадалые... жолхо тушаа советскэ ду... нууд гансаханшье Ген... Ассамблейн анхаралай го... дунда бэшэ, мүн тэр... американска үргэн олон... анхарал ... гол түлэб ...

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМДИНЖ...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора — 23. ответ. секретаря—3-23; отделов: пар тийной и комсомольской жизни, хозяйства — 3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений — 2-64 (2 зв.).

Н—00739. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж